

دستورالعمل نحوه ارزشیابی سازمان مردم نهاد

مقدمه :

با عنایت به رشد فزاینده سازمانهای مردم نهاد ، ضرورت تعامل مثبت و سازنده از یک سو و ساماندهی و نظارت بر عملکرد آن ها از سوی دیگر به چشم می خورد ، لذا تهیه و تدوین دستورالعملی که بتواند بعنوان اهرمی کار آمد سازمان را در مسیر نظارت و ارزشیابی سازمانهای مردم نهاد یاری دهد احساس می گردد .

دستورالعمل پیش رو اولین ابزار از این دست محسوب می شود که با بهره گیری از آن امکان سنجش کیفی و کمی سازمانهای مردم نهاد مهیا می گردد و با اجرایی شدن آن استانها ملزم به تکمیل پرسشنامه موصوف برای کلیه سازمانهای مردم نهاد تابعه خود خواهند بود و بوسیله آن قادر به ارزیابی و سنجش میزان تواناییها و ظرفیت های کلیه موسسات غیردولتی موجود در استان خود می باشند .

توضیح واژه ها و مفاهیم :

سازمان های مردم نهاد : به کلیه اشخاص حقوقی دارای مجوز از سازمان بهزیستی و شماره ثبتی از اداره ثبت شرکتها و موسسات غیرتجاری که در راستای اهداف سازمان فعالیت می نمایند ، اطلاق می گردد که در این دستورالعمل باختصار سمن نامیده می شوند.

ارزشیابی : فرایندی است که در جریان آن امکان کمی سازی شاخص های مورد ارزیابی در یک سازمان مردم نهاد امکانپذیر می گردد تا بر حسب امتیازهای به دست آمده بتوان کمیت و کیفیت شاخص ها و معیارهای مورد نظر سازمان را بر حسب اولویت ، نمره گذاری و درجه بندی نماید .

۱- عملکرد تخصصی :

این شاخص در کل ۳۰ امتیاز دارد و از ۳ معیار تشکیل شده است .

۱-۱: هر سمن می بایست گزارش عملکرد سالانه خود را به حوزه تخصصی مربوطه ارائه نماید . در صورت ارائه گزارش عملکرد کامل ، ۱۰ امتیاز و در صورت عدم ارائه گزارش امتیازی به آن سمن تعلق نخواهند گرفت .

۱-۲ : هر حوزه تخصصی بایستی تعداد برنامه های در حال اجرای مرتبط با اساس نامه هر سمن را بررسی نماید .

هر برنامه لازم است دارای جدول زمان بندی اجرا بوده و حتی الامکان اکثر جامعه هدف را در بر گیرد . به ازای هر برنامه ی در حال اجرا ۲ امتیاز تعلق می گیرد و سقف امتیاز در یک سال ۱۰ امتیاز می باشد .

تبصره ۱: به هر برنامه جدید در سال شروع ۲ امتیاز تعلق می گیرد و در سال های بعدی جهت تداوم فعالیت ۱ امتیاز تعلق می گیرد . بدیهی است براساس جدول زمان بندی پس از پایان هر برنامه دیگر به آن برنامه امتیازی تعلق نخواهد گرفت .

۱-۳ : هر حوزه تخصصی بایستی براساس اطلاعات و آمار موجود در سمن نسبت افراد خدمت گیرنده در طی سال به تعداد کل افراد نیازمند به خدمت را محاسبه نموده و به ازای هر ۲۰٪ خدمت ارائه شده ، ۲ امتیاز داده شود .

۲- عملکرد مالی

این شاخص در کل ۵ امتیاز دارد و از یک معیار تشکیل شده است .
هر سازمان مردم نهاد باید دارای تراز نامه مالی شفاف باشد . این تراز نامه در کمیسیون ماده ۲۶ هر استان مورد بررسی قرار می گیرد .
امتیاز دارا بودن تراز نامه مالی شفاف ۵ و فقدان آن معادل صفر خواهد بود .

۳- امکانات پشتیبانی

این شاخص در کل ۱۴ امتیاز دارد و از ۵ معیار تشکیل شده است .
۳-۱ دارا بودن اموال غیرمنقول حائز ۵ امتیاز خواهد بود و چنانچه سمن فاقد اموال غیرمنقول باشد هیچ امتیازی کسب نمی کند .
۳-۲ دارا بودن اموال منقول حائز ۲ امتیاز خواهد بود و چنانچه سمن فاقد اموال منقول باشد امتیازی کسب نخواهد کرد .
۳-۳ وجود بانک اطلاعاتی مبین ۲ امتیاز بوده و فقدان آن فاقد امتیاز خواهد بود .
۳-۴ موقعیت جغرافیایی مناسب هر سمن در شهرستان محل فعالیت از جهت در دسترس بودن و مرکزیت به تشخیص کارشناس ارزیابی ۰ تا ۳ امتیاز دربر خواهد داشت .
۳-۵ انجام مناسب سازی استاندارد در ساختمان سمن دارای ۲ امتیاز خواهد بود .

۴- فعالیتهای آموزشی و پژوهشی

این شاخص مجموعاً ۱۴ امتیاز دارد و از ۳ معیار تشکیل شده است .

۴-۱ آموزش

هر دوره طی شده توسط اعضای هیئت مدیره سمن و کارکنان طی یک سال ۲ امتیاز داشته و حداکثر امتیاز کسب شده ۶ امتیاز می باشد.

۴-۲ انتشارات : کل امتیاز این معیار ۴ می باشد .

- هر مورد کتاب منتشره ، مقاله چاپ شده و برنامه های رسانه ای در طی یک سال ۲ امتیاز دارد .

- داشتن خبرنامه و تکرار چاپ آن در هر سال یک امتیاز خواهد داشت .

۳-۴ دستاوردهای پژوهشی / وب سایت فعال : این معیار حداکثر ۴ امتیاز دارد.

- انجام فعالیت پژوهشی حائز ۳ امتیاز می باشد .

- داشتن وب سایت فعال و تداوم فعالیت آن در هر سال ۱ امتیاز دارد.

۵- نیروی انسانی

این شاخص مجموعاً ۱۳ امتیاز دارد و در ۳ معیار مورد بررسی قرار می گیرد.

هیئت مدیره

این مورد ۵ امتیاز دارد و با دو معیار میزان تحصیلات و مرتبط بودن مدرک تحصیلی مورد سنجش قرار می گیرد .

الف - میزان تحصیلات : براساس اطلاعات موجود در پرونده

☞ اگر ۱۰۰ درصد اعضای هیئت مدیره دارای تحصیلات دانشگاهی باشند ۳ امتیاز

☞ اگر ۵۰ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی باشند ۲ امتیاز

☞ و در نهایت اگر ۲۵ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی باشند ۱ امتیاز تعلق خواهد گرفت .

ب - مرتبط بودن مدرک تحصیلی :

براساس بررسی به عمل آمده از طریق پرونده سمن اگر بیش از نیمی از اعضای هیئت مدیره مدرک مرتبط داشته باشند، ۲ امتیاز و اگر

کمتر از نیمی از اعضای هیئت مدیره مدرک مرتبط داشته باشند ، ۱ امتیاز تعلق خواهد گرفت . **کارکنان**

این مورد ۷ امتیاز دارد و با ۲ معیار تعداد کارکنان و پرداخت دستمزد بر اساس قانون کار و بیمه نمودن کارکنان مورد سنجش قرار میگیرد.

✓ هر سمن باید از کارکنان لازم برخوردار باشد .

☞ تعداد کارکنان کمتر از ۵ نفر ۱ امتیاز

☞ تعداد کارکنان بین ۵ تا ۱۰ نفر ۲ امتیاز

☞ تعداد کارکنان بیشتر از ۱۰ نفر ۳ امتیاز

✓ هر سمن باید دستمزد کارکنان خود را بر اساس قانون کار پرداخت و آنان را بیمه نماید .

☞ پرداخت دستمزد کارکنان بر اساس قانون کار ۳ امتیاز

☞ بیمه نمودن کارکنان ۱ امتیاز

کارکنان داوطلب

به سمن دارای کارکنان داوطلب ۱ امتیاز تعلق می گیرد و در غیر اینصورت امتیازی تعلق نخواهد گرفت .

۶- اهداف ، برنامه ها، و تشکیلات سازمانی

این شاخص مجموعاً ۴ امتیاز دارد و از چهارمعیار تشکیل شده است .

۶-۱ در صورت وجود چارت سازمانی به سمن ۱ امتیاز و در صورت فقدان آن امتیازی تعلق نخواهد گرفت .

۶-۲ در صورت وجود شرح وظایف اعضا به سمن ۱ امتیاز و در صورت نداشتن آن امتیازی تعلق نخواهد گرفت .

۶-۳ در صورت وجود برنامه بر اساس اهداف اساسنامه به سمن ۱ امتیاز و در صورت نداشتن آن امتیازی تعلق نخواهد گرفت .

۶-۴ در صورت تطابق عملکرد سمن با اهداف اساسنامه ۱ امتیاز تعلق می گیرد و در صورت عدم تطابق امتیازی تعلق نخواهد گرفت .
امتیاز دارا بودن اهداف ، برنامه و تشکیلات هر ساله مورد پذیرش و محاسبه خواهد بود.

۶- همکاری های بین بخشی

این شاخص در کل ۶ امتیاز دارد و معیار آن بر اساس میزان همکاری و تعامل با سازمان و تعداد تفاهم نامه ، قرارداد ، و ... در طول یکسال ارزیابی می گردد .

✓ تعداد تفاهم نامه ها و قراردادهای همکاری مجموعاً ۵ امتیاز در بر دارد .

✎ اگر تعداد تفاهم نامه ها و قراردادهای همکاری سمن ۱ یا ۲ مورد باشد ۲ امتیاز دریافت می نماید.

✎ اگر بین ۳ تا ۵ مورد باشد ، ۴ امتیاز دریافت می نماید .

✎ اگر بالای ۵ مورد باشد ۵ امتیاز دریافت می نماید .

✓ در صورت همکاری و تعامل سمن با سازمان بهزیستی ۱ امتیاز تعلق خواهد گرفت و در صورت عدم همکاری و تعامل با سازمان امتیازی به سمن تعلق نمی گیرد.

تبصره : در صورت استمرار همکاری ها در سال های بعدی امتیاز مربوطه کماکان تعلق می گیرد و در صورت پایان یا قطع همکاری امتیاز فوق تعلق نمی گیرد.

۷- سطح فعالیت

این شاخص دارای ۳ امتیاز می باشد و معیار محاسبه آن سطح فعالیت هر سمن در محدوده شهرستانی، استانی و کشوری می باشد که از ۱ تا ۳ امتیاز در برخواهد داشت .

۸- سابقه فعالیت

امتیاز کلی این شاخص ۳ امتیاز می باشد و معیار محاسبه آن سنوات فعالیت سمن می باشد .

۹-۱ اگر سنوات فعالیت سمن از ابتدای تاسیس کمتر از ۳ سال باشد ۱ امتیاز در بر خواهد داشت .

۹-۲ اگر سنوات فعالیت سمن از ابتدای تاسیس بین ۳ تا ۵ سال باشد ۲ امتیاز در بر خواهد داشت .

۹-۳ اگر سنوات فعالیت سمن از ابتدای تاسیس بیش از ۵ سال باشد ۳ امتیاز خواهد داشت .

۹- نقاط قوت و ضعف

این شاخص دارای دامنه امتیازی ۱۶- تا ۶+ می باشد که معیار محاسبه آن تعداد تشویق ها و اخطار هایی که سمن در طی یکسال دریافت نموده می باشد.

تشویق ها :

تشویق توسط رئیس سازمان	۶+ امتیاز
تشویق توسط معاونین سازمان	۴+ امتیاز
تشویق توسط مدیران کل سازمان	۲+ امتیاز

تخلف ها :

تخلف منجر به صدور رأی دادگاه	۱۰- امتیاز
تخلف منجر به صدور اخطار استانی	۴- امتیاز
تخلف منجر به صدور تذکر استانی	۲- امتیاز

شاخص های ارزشیابی سازمان های مردم نهاد

ردیف	شاخص اصلی	معیار اندازه گیری	چگونگی ارزشیابی	امتیاز هر شاخص		حداک ثر امتیاز	امتیاز مکت سبه
۱	عملکرد تخصصی	۱- ارائه گزارش سالانه به معاونت تخصصی ۲- تعداد برنامه های در حال اجرا ۳- نسبت افراد خدمت گیرنده در طی سال به تعداد کل افراد نیازمند خدمت	گزارش عملکرد ارائه شده پایش حوزه تخصصی از طریق فرم پیش پایش حوزه تخصصی از طریق فرم پیش	دارد = ۱۰ ندارد = ۰	۰-۱۰	۳۰	
				به ازای هر برنامه جدید یا موفق سالهای گذشته ۲ امتیاز	۰-۱۰		
				به ازای هر ۲۰٪ خدمت ارائه شده به جامعه هدف نیازمند خدمت ۲ امتیاز	۰-۱۰		
۲	عملکرد مالی	گزارش مالی شفاف (ترازنامه مالی)	بررسی در کمیسیون ماده ۲۶ با حضور نماینده امور مالی	دارد = ۵ ندارد = ۰	۰-۵	۵	
۳	امکانات پشتیبانی	۱- اموال غیرمنقول ۲- اموال منقول ۳- داشتن بانک اطلاعاتی نرم افزاری ۴- دسترسی مکانی مناسب ۵- مناسب سازی	تکمیل فرم مربوطه	۱- اموال غیرمنقول = ۵ ۲- اموال منقول = ۲ ۳- داشتن بانک اطلاعاتی = ۲ ۴- دسترسی مکانی مناسب = ۳ ۵- مناسب سازی = ۲	۰-۱۴	۱۴	
۴	فعالیت های آموزشی و پژوهشی	آموزش انتشارات برنامه های ویژه رسانه های ارتباط جمعی	تعداد دوره های آموزشی طی شده (اعضای هیئت مدیره و کارکنان) تعداد کتاب منتشره مقالات چاپ شده خبرنامه برنامه های رسانه ای	تعداد دوره های آموزشی طی شده (اعضای هیئت مدیره و کارکنان)	۰-۶	۱۴	
				تعداد کتاب منتشره مقالات چاپ شده خبرنامه برنامه های رسانه ای	۰-۴		
				۱- دستاوردهای پژوهشی ۲- وب سایت فعال	۰-۴		
			تکمیل فرم مربوطه	۳- دستاوردهای پژوهشی = ۳ ۴- وب سایت فعال = ۱			

ردیف	شاخص اصلی		معیار اندازه گیری	چگونگی ارزشیابی	امتیاز هر شاخص	حداک نثر امتیاز	امتیاز مکت سبه	
۶	نیروی انسانی	هیئت مدیره	الف - میزان تحصیلات	براساس اطلاعات پرونده	۱۰۰٪ افراد دارای تحصیلات دانشگاهی = ۳ ۵۰٪ افراد دارای تحصیلات دانشگاهی = ۲ ۲۵٪ افراد دارای تحصیلات دانشگاهی = ۱	۰-۳	۱۳	
			ب - مرتبط بودن مدرک تحصیلی	براساس اطلاعات پرونده	مدرک مرتبط = ۲ مدرک غیرمرتبط = ۱	۰-۲		
			کارکنان	تعداد کارکنان	براساس اطلاعات پرونده	کمتر از ۵ نفر = ۱ بین ۵ تا ۱۰ نفر = ۲ بیشتر از ۱۰ نفر = ۳		۰-۳
				پرداخت دستمزد بر اساس قانون کار و بیمه نمودن کارکنان	بر اساس لیست حقوقی و بیمه	دستمزد بر اساس قانون کار = ۳ بیمه نمودن پرسنل = ۱		۰-۴
			کارکنان داوطلب	تعداد پرسنل داوطلب	لیست اسامی	دارد = ۱ ندارد = ۰		۰-۱
۷	اهداف، برنامه ها و تشکیلات سازمان	۱- چارت سازمانی ۲- شرح وظایف اعضا ۳- داشتن برنامه بر اساس اهداف اساسنامه ۴- تطبیق عملکرد و اهداف	براساس اطلاعات پرونده	دارد = ۱ ندارد = ۰	۰-۱	۴		
			براساس اطلاعات پرونده	دارد = ۱ ندارد = ۰	۰-۱			
			براساس اطلاعات پرونده	دارد = ۱ ندارد = ۰	۰-۱			
			براساس اطلاعات پرونده	دارد = ۱ ندارد = ۰	۰-۱			
۸	همکاری های بین بخشی	تفاهم نامه یا قرارداد همکاری	تعداد تفاهم نامه و قرار دادهای همکاری	۱ تا ۲ عدد = ۲ ۳ تا ۵ عدد = ۴ بالای ۵ عدد = ۵	۰-۵	۶		

ردیف	شاخص اصلی	معیار اندازه گیری	چگونگی ارزشیابی	امتیاز هر شاخص	حداک نمر امتیاز	امتیاز مکتب سبب	همکاری و تعامل با سازمان	
							دارد = ۱ ندارد = ۰	۰-۱
۱	فعالیت	۱- شهرستانی ۲- استانی ۳- کشوری	براساس اطلاعات اساسنامه	۱= شهرستانی ۲= استانی ۳= کشوری	۰-۳	۳		
۲	سابقه فعالیت	سنوات فعالیت	از ابتدای تاسیس تاکنون	کمتر از ۳ سال = ۱ ۳-۵ سال = ۲ ۵ سال به بالا = ۳	۰-۳	۳		
۳	نقاط قوت و ضعف (در طول دوره یکساله ارزشیابی)	۱- تعداد تشویق ها و اخطارها ۲- طرح شکایت در دادگاه ۳- تعداد شکایات مکتوب	تشویق ها	تشویق توسط رئیس سازمان = ۶+ تشویق توسط معاون سازمان = ۴+ تشویق توسط مدیرکل سازمان = ۲+	۰-۶	۶		
			اخطارها	تخلف منجر به صدور رای دادگاه = ۱۰- (۱۰ امتیاز کسر می گردد) تخلف منجر به صدور اخطار استانی = ۴- (۴ امتیاز کسر می گردد) تخلف منجر به صدور تذکر استانی = ۲- (۲ امتیاز کسر می گردد)	۰-(۱۶)	-۱۶		

نام و امضاء تنظیم کننده(کارشناس مراکز غیردولتی)

نام و امضاء تأیید کننده(معاون مشارکتهای مردمی)

